

**Матеріали VII Міжнародної науково-
практичної конференції викладачів і
здобувачів вищої освіти**

**АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ
БІОЛОГІЇ ТВАРИН,
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
ТА ВЕТЕРИНАРНО-
САНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ**

16-17 травня 2022р.

ДНІПРО - 2022

[HTTP://BIOSAFETY-CENTER.COM](http://biosafety-center.com)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР БІОБЕЗПЕКИ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО
КОНТРОЛЮ РЕСУРСІВ АПК
BIOSAFETY CENTRE
ТОВ «ПЛАЗМА 2016»

МАТЕРІАЛИ
VII Міжнародної науково-практичної конференції
викладачів і здобувачів вищої освіти

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ БІОЛОГІЇ ТВАРИН,
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

16-17 червня 2022 р.
м. Дніпро

УДК 619:636

Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і здобувачів вищої освіти (м. Дніпро, 16-17 червня 2022 р.). – Дніпро, 2022. – 181 с.

Викладено матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і здобувачів вищої освіти «Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи» з найбільш важливих напрямків сучасної ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи, яка відбулася 16-17 червня 2022 р.

Посвідчення про реєстрацію: № 202 від 08 червня 2022 р.

Редакційна колегія:

I. Бібен, Д. Масюк, В. Недзвепький, R. Baselga, A. Benito, J. Arnal, G. Baydas,
R. Pogranichniy, I. Kowalewska-Luczak, E. Czerniawska-Piatkowska, М. Лещова, В. Зажарський,
Л. Степченко, Н. Зажарська, Н. Суськова, С. Масліков, Л. Галузіна, А. Кокарев

Відповідальність за зміст і достовірність публікації несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

Дніпровського державного аграрно-економічного університету. Практичну частину роботи і патогістологічні дослідження пухлин було проведено на базі ветеринарної клініки «Велес», а також лабораторії клініки. Матеріал відбирали в результаті проведення хірургічного видалення новоутворення шкіри собак. Додаткове дослідження проводили в лабораторії ветеринарної клініки Велес. З обов'язковими даними про вік тварин і породи в реєстраційному журналі, для подальшого гістологічного дослідження. Об'єкт дослідження пухлини шкіри собак різних вікових груп від 9 міс. до 8 років. Всього нами було досліджено 6 тварин в яких було діагностовано новоутворення шкіри, первинний діагноз було визначено, ороговіваючий плоскоклітинний рак шкіри. Після проведення патогістологічних досліджень у трьох тварин з 6 було підтверджено діагноз плоско клітинний рак шкіри.

Результати наших досліджень Пухлинний ріст було виявлено у 66 випадках, що становить (97,05 % випадків) з них у двох собак (2,94 % випадків) діагностовано захворювання запального характеру. Дані тварини проходили ретельне дослідження, визначалася клінічна картина хвороби, час протягом якого триває розвиток новоутворення, місце локалізації та розміри пухлини, тип росту. Плоскоепітеліальний рак з'являється в ділянці контакту плоского епітелію з слизовою оболонкою. Частіше рак уражає шкіру голови та обличчя, а також відкритих ділянок тіла — 75–90 % випадків. На обличчі він здебільшого локалізується на спинці носа, вушних раковинах, скуловій дузі. Дослідження показало, що більшість випадків це поодинокі новоутворення, але іноді зустрічаються випадки 2–5 і більше локальних вогнищ. За макроскопічними ознаками виділяють дві форми раку шкіри: екзофітну (папілярну) та виразково-інфільтративну (ендофітну). Рак шкіри починається із базального шару шкіри, а також із залоз шкіри та їх вивідних протоків.

Встановлено, що для підтвердження діагнозу на плоскоклітинний рак шкіри необхідно проводити додаткові лабораторні дослідження. У собак локалізація пухлинного росту характеризується різноманітністю і визначає характерні клінічні ознаки. У наших дослідженнях у всіх тварин виявлялися виразки, які довгий час не загоювалися, ознак ексудації не виявляли. Один випадок, який привернув нашу увагу це пухлина, що прогресувала у собаки (безпородної) в досить ранньому віці (9 місяців). Характерним є те, що подібного роду захворювання зустрічаються у собак в більш дорослому віці (8-10 років), їх навіть відносять до групи хвороб, що отримали загальну назву – старечий кератоз.

ТЕРАПЕВТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МАКРО- ТА МІКРОФІЛЯРІЦИДІВ ЗА ДИРОФІЛЯРІЗУ СОБАК

Євстаф'єва В. О., д-р. вет. н., завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

Криворученко Д. О., аспірант, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Мельничук В. В., к.вет.н., доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна
e-mail: evstva@ukr.net

Вступ. За даними літератури, у собак та інших м'ясоїдних зареєстровано і описано кілька видів дирофіларій, серед яких найбільш поширеним і патогенним є вид *Dirofilaria immitis* Leidy, 1856. Це пов'язане з локалізацією цих паразитів у правому шлуночку серця та легених артеріях, що призводить до тяжких розладів всіх систем організму, особливо серцево-судинної, та може викликати загибель тварини. Дефінітивними господарями гельмінтів є більше 30 видів тварин (собака, домашня і дика кішка, лисиця, вовк, койот,

дінго, ведмідь, панда, бобер, снот, тхір, носуха, видра і ряд інших ссавців). Сприйнятливі також коні, каліфорнійські морські леви, тюлені, дики птахи, примати, а також людина. Проте, цю групу хазяїв відносять до факультативних, так як в їх організмі гельмінти не досягають статевозрілої стадії. Проміжними хазяями за дирофіляріозу є кровосисні комахи – комарі різних родів.

Дирофіляріоз собак має повсюдне поширення. Серед факторів, що пояснюють значне поширення дирофіляріозу в світі за останні роки, основними є: значна міграція людей зі своїми домашніми тваринами з однієї країни в іншу, збільшення чисельності собак, адаптація дирофілярій до різних проміжних хазяїв і пристосованість личинкових стадій до розвитку за різних температурних режимів, зміна клімату в бік більш сприятливого для розвитку проміжних хазяїв. Тому, випробування лікувальної ефективності сучасних препаратів, які б ефективно діяли проти мікрофілярій та статевозрілих нематод за дирофіляріозу собак, викликаного *D. immitis*.

Мета роботи полягала у встановленні терапевтичної ефективності різних схем лікування собак інвазованих *Dirofilaria immitis* за використання мікро- та макрофіляріцидів.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводилися впродовж 2019–2021 рр. в умовах приватної ветеринарної клініки «Довіра» (м. Харків). З метою визначення терапевтичної ефективності лікарських засобів за дирофіляріозу було сформовано чотири дослідних групи собак віком від 3 до 10 років по 6 голів у кожній. У дослідних тварин інтенсивність мікродирофіляріозної інвазії коливалася, у середньому, в межах від $49,67 \pm 3,02$ до $56,33 \pm 1,87$ лич./см³ (від 40 до 60 лич./см³) та був позитивним імунохроматографічний експрес-тест відносно самок *Dirofilaria immitis*. Собакам першої дослідної групи одночасно застосовували іммітицид та стронгхолд. Собакам другої дослідної групи одночасно застосовували іммітицид та адвокат. Собакам третьої дослідної групи одночасно застосовували доксицил та стронгхолд. Собакам четвертої дослідної групи одночасно застосовували доксицил та адвокат. Ефективність лікувальних схем визначали на 15, 30, 60, 90, 180 та 360 добу після початку їх застосування. Головними показниками дії макро- та мікрофіляріцидів були екстенсефективність (ЕЕ, %) та інтенсефективність (ІЕ, %).

Результати досліджень. Проведеними дослідженнями встановлено, що застосування сучасних макро- та мікрофіляріцидів у різних комбінаціях собакам, інвазованим *D. immitis*, на 360 добу досліді призводило до 100,0 % мікрофіляріцидної ефективності (табл.).

Таблиця. Ефективність лікувальних схем за дирофіляріозу собак, викликаного *Dirofilaria immitis*

Доби	Групи тварин (M±m, n=6)							
	№ 1		№ 2		№ 3		№ 4	
	ЕЕ, %	ІЕ, %	ЕЕ, %	ІЕ, %	ЕЕ, %	ІЕ, %	ЕЕ, %	ІЕ, %
До лікування	–	–	–	–	–	–	–	–
15-та	66,67	98,03	50,00	94,32	33,33	91,57	33,33	84,90
30-та	83,33	98,03	66,66	98,11	50,00	95,86	50,00	93,29
60-та	100,00	100,00	100,00	100,00	83,33	98,22	83,33	97,99
180-та	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
360-та	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Водночас, в третій та четвертій групах собак, яким застосовували доксицил та стронгхолд, а також доксицил та адвокат, на 360 добу експерименту у однієї собаки в кожній групі був позитивним тест на антиген самок *D. immitis*. В першій та другій дослідних групах собак, яким застосовували іммітицид та стронгхолд, а також іммітицид та адвокат, на 360 добу мікро- та макрофіляріцидна ефективність становила 100,0 %. Зокрема, показники ефективності (ЕЕ, ІЕ) в першій дослідній групі собак становили: на 15 добу – 66,67 та 98,03 %, на 30 добу – 83,33 та 98,03 %, на 60–360 доби – 100,0 %.

Показники екстенс- та інтенсефективності лікувальних схем, що застосовували собакам другої дослідної групи, становили: на 15 добу – 50,00 та 94,32 %, на 30 добу – 66,66 та 98,11 %, на 60–360 доби – 100,0 %.

Показники екстенс- та інтенсефективності лікувальних схем, що застосовували собакам третьої дослідної групи, становили: на 15 добу – 33,33 та 91,57 %, на 30 добу – 50,00 та 95,86 %, на 60 добу – 83,33 та 98,22 %, на 180–360 доби – 100,0 %.

Показники екстенс- та інтенсефективності лікувальних схем, що застосовували собакам четвертої дослідної групи, становили: на 15 добу – 33,33 та 84,90 %, на 30 добу – 50,00 та 93,29 %, на 60 добу – 83,33 та 97,99 %, на 180–360 доби – 100,0 %.

Висновок. Найбільш ефективним макрофіляріцидом за дирофіляріозу собак, викликаного *D. immitis*, за інтенсивності мікрофіляріозної інвазії від 40 до 60 лич./см³ виявився іммітицид, ефективність якого становила 100,0 % на 360 добу після початку лікування. Мікрофіляріцидна ефективність стронгхолду та адвокату сягала 100,0 %: у поєднанні з іммітицидом – на 60 добу лікування, у поєднанні з доксицилом – на 180 добу лікування.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ГІДРОГУМАТУ ТА КРЕМНЬОВИХ ЕНТЕРОСОРБЕНТІВ ПРИ УТРИМАННІ КУР-НЕСУЧОК

Жоріна Л.В., старша викладачка

*Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, м.Дніпро, Україна
zhorina.l.v@dsau.dp.ua*

Використання екологічно чистих препаратів з торфу в раціонах продуктивної птиці – важливий фактор підвищення продуктивних якостей у сільськогосподарської птиці. До групи препаратів з торфу належить гідрогумат. Багато препаратів, які отримують з торфу, мають ростстимулюючі, адаптогенні та антиоксидантні властивості. Окрім того, гумінові речовини володіють синергичними властивостями. В попередніх дослідях показана ефективність використання гідрогумату при утриманні кур-несучок. Науковий та практичний інтерес при утриманні кур-несучок мають і кремньові ентеросорбенти, до яких відноситься препарат аеросил. Ці речовини здатні виводити з організму токсичні продукти метаболізму, важкі метали, радіонуклеїди. Аеросил може бути джерелом постачання кремнію в організм. та має адсорбційні властивості. Крім того відомо, що і кремньовий препарат аеросил та гідрогумат здатні посилювати метаболічну дію інших біологічно активних речовин (Жоріна Л.В., Степченко Л.М. 1994, 1992; Адамян Л.С. 1985, Мусієнко Н.А., Куш М.М. 1990, Жоріна Л.В., Шулешко О.О., 2008).

Виходячи з наших попередніх дослідів та аналізу літератури була поставлена мета вивчити ефективність комплексного використання аеросилу та гідрогумату на продуктивність та збереження яєчної птиці. В попередніх дослідях нами були визначені дози та строки введення до раціону кур-несучок аеросилу, гідрогумату та комплексу цих препаратів. Препарати додавали до раціону кур-несучок кросу «Хайсекс-коричньовий» в період інтенсивної продуктивності (несучості) протягом трьох тижнів, далі кури утримувалися 21 день на технологічному раціоні, потім поновлювали додавання до кормів препаратів гідрогумату, аеросилу та комплексу досліджуваних речовин.

Встановлено, що введення до кормів гідрогумату, аеросилу та одночасно обох препаратів, нормалізує метаболічні процеси в організмі птиці. У несучок дослідних груп, в межах фізіологічної норми, покращуються гематологічні та біохімічні показники крові. Додавання до раціону кур-несучок аеросилу, гідрогумату та комплексу цих препаратів забезпечує підвищення збереження поголів'я птиці відповідно на 7, 4 та 5%. Продуктивність

Євстаф'єва В. О., Криворученко Д. О., Мельничук В. В. ТЕРАПЕВТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МАКРО- ТА МІКРОФІЛЯРИЦІДІВ ЗА ДИРОФІЛЯРІЗУ СОБАК	66
Жоріна Л.В. КОМПЛЕКСНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ГІДРОГУМАТУ ТА КРЕМНЬОВИХ ЕНТЕРОСОРБЕНТІВ ПРИ УТРИМАННІ КУР-НЕСУЧОК	68
Жуковський М.О. ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТВАРИН	69
Журенко О.В., Карповський В.І., Журенко Д.В., Харченко Я.А. ВПЛИВ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ ГЕРМАЦІНІН НА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ ЗАЛЕЖНО ВІД ТИПІВ ВИЩОЇ НЕРВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ТОНУСУ АВТОНОМНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ	71
Зажарська Н.В., Бібен І.А. ЯКІСТЬ КОРОВ'ЯЧОГО МОЛОКА ВАРІАНТІВ БЕТА-КАЗЕЇНУ А1 ТА А2.	73
Зажарський В.В., Сосницька А.О. ПАТОГЕННІ ПОТЕНЦІЇ ЕПІЗООТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МЫСОВАСТЕРІУМ BOVIS, ІЗОЛЬОВАНОЇ З МОЛОКА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ	76
Зажарський В.В., Кулішенко О.М., Давиденко П.О., Бондаренко І.В. ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ЗА ПАРВОВІРУСНОГО ЕНТЕРИТУ СОБАК В УМОВАХ КЛІНІКО-ДІАГНОСТИЧНОГО ЦЕНТРУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ «UNIVET» ДНІПРОВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	77
Калиниченко О.О., Кучер С.О. ВПЛИВ ГЕОМЕТРІЇ ДНА ВОЩИНИ НА ГНІЗДОБУДІВНУ АКТИВНІСТЬ БДЖОЛИНИХ СІМЕЙ	79
Калиниченко О.О., Пастушок Р.С. ВПЛИВ СПОСОБІВ ФОРМУВАННЯ СІМЕЙ-ВИХОВАТЕЛЬНОК НА ФОНІ ОСИРОТІННЯ НА ПРИЙОМ ЛИЧИНОК ПРИ ВИВЕДЕННІ БДЖОЛИНИХ МАТОК УКРАЇНСЬКОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ	81
Касьянова І.Р., Гаращук М.І. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ РЕСПІРАТОРНОГО СИНДРОМУ У ГРИЗУНІВ	83
Кива О.І., Стегней Ж.Г. МАКРО- І МІКРОСТРУКТУРА ДЕЯКИХ ОРГАНІВ СЕЧОВИДІЛЕННЯ КРОЛЯ	85
Коваленко С. О. ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ ТА ПЕРЕБІГУ ХОРІОПТОЗУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ НА ТЕРИТОРІЇ ОКРЕМИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	86
Коваль О.С., Голубенко О.О., Тарасенко Л. О., Рудь В. О., Фодченко І.А., Дутова Г.Т. АНАЛІЗ ФІЗИКО-ХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ВОДИ ПЛЯЖУ «ДЕЛЬФІН» М. ОДЕСИ ЗА ПЕРІОД ОСІНЬ-ЗИМА 2020-2021 РОКІВ	88
Ковальова І.В., Самойлюк В.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ УСУНЕННЯ ОБТУРАЦІЇ УРЕТРИ ПІД ЧАС КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ ЗА УРОЛІТІАЗУ У КОТІВ	89
Ковальчук І.І., Колотницький В.А., Головач П.І., Коломієць І.А., Слепокура О.І. ПІДВИЩЕННЯ ЖИТТЄЗДАТНОСТІ ТА РЕЗИСТЕНТНОСТІ ПОГОЛІВ'Я ПТИЦІ НА ТЛІ ВАКЦИНАЦІЇ ЖИВОЮ ВІРУС ВАКЦИНОЮ ШТАМУ "ЛА СОТА" ТА ЗАСТОСУВАННЯ МЕПІФЕНУ ТА МЕПІФЕНУ СУКУПНО З АСКОРБІНОВОЮ КИСЛОТОЮ	90
Ковальчук І.І., Цап М.М., Андрешук Р.І., Пилипеч А.З. ВПЛИВ РІЗНИХ ДОЗ ПРОБІОТИКА LACTOBACILLUS CASEI НА ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ БДЖІЛ В УМОВАХ ТЕРМОСТАТУ	91
Кокарев А.В., Масюк Д.М., Недзвецкий В.С., Яновська О.В. СТРУКТУРА МІКРОБІОМУ ЛЕГЕНЬ ЗА РЕСПІРАТОРНОЇ ПАТОЛОГІЇ У СВИНЕЙ НА ВІДГОДІВЛІ	93
Коренєва Ж. Б., Хаустова І. С., Нізамова В. А. МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ТІЛА ТВАРИН РОДИНИ ПСОВІ (CANIDAE)	94
Костюк І. О., Жукова І. О., Ляхович Л. М., Ульяницька А. Ю., Кочевенко О.С. ДЕЯКІ ЯКІСНІ ЗМІНИ КЛІТИН КРОВІ СОБАК ПРИ АНЕМІЯХ	96